

พฤติกรรมการณ์ดูแลสุขภาพตนเองของผู้สูงอายุวิกฤตโควิด-19

ในเขตอำเภอวังสามหมอ จังหวัดอุดรธานี*

The Self-Care Behavior of the Elderly During the COVID-19

Crisis of Wang Sam Mo District, Udon Thani Province

ดวงนภา ชาติภูมิ¹

Duangnapa Tathmee¹

โรงพยาบาลวังสามหมอ อำเภอวังสามหมอ จังหวัดอุดรธานี¹

Wangsammo Hospital Wangsammo District Udon Thani Province¹

Email : Duangnapa6332@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาพฤติกรรมการณ์ดูแลสุขภาพตนเองของผู้สูงอายุวิกฤตโควิด-19 2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการณ์ดูแลสุขภาพตนเองของผู้สูงอายุวิกฤตโควิด-19 3) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาพฤติกรรมการณ์ดูแลสุขภาพตนเองของผู้สูงอายุวิกฤตโควิด-19 ในเขตอำเภอวังสามหมอ จังหวัดอุดรธานี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ประชาชนและข้าราชการในเขตอำเภอวังสามหมอ จังหวัดอุดรธานี จำนวน 397 คน กลุ่มผู้ให้ข้อมูลจากเจ้าหน้าที่รัฐ จำนวน 10 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณโดยใช้วิธีการคัดเลือกตัวแปรแบบเป็นลำดับขั้น

ผลการวิจัยพบว่า 1. พฤติกรรมการณ์ดูแลสุขภาพตนเองของผู้สูงอายุวิกฤตโควิด-19 ในเขตอำเภอวังสามหมอ จังหวัดอุดรธานี ตัวแปรตามโดยรวมทุกด้านมีพฤติกรรมการณ์ดูแลสุขภาพตนเองของผู้สูงอายุวิกฤตโควิด-19 อยู่ในระดับปานกลาง 2. ค่าน้ำหนักความสำคัญของตัวแปรปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการณ์ดูแลสุขภาพตนเองของผู้สูงอายุวิกฤตโควิด-19 ในเขตอำเภอวังสามหมอ จังหวัดอุดรธานี ด้านการประเมินนโยบายพฤติกรรมการณ์ดูแลสุขภาพตนเองของผู้สูงอายุพบว่าด้านบทบาทท้องถิ่น ด้านการสนับสนุน จากภาครัฐ ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน มีค่าสัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์ในคะแนนดิบ (b) เท่ากับ .420, .275 และ .040 ตามลำดับ 3. แนวทางการพัฒนาพฤติกรรมการณ์ดูแลสุขภาพตนเองของผู้สูงอายุวิกฤตโควิด-19 ในเขตอำเภอวังสามหมอ จังหวัดอุดรธานี ควรกำหนดกฎเกณฑ์พัฒนาแนวทางการบริการสุขภาพที่มีคุณภาพการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุส่งเสริมสนับสนุนและพัฒนาพฤติกรรมการณ์ดูแลสุขภาพและเครือข่ายภาคี

* Received April 19, 2021; Revised June 29, 2021; Accepted July 2, 2021

การดูแลสุขภาพตนเองผู้สูงอายุในพื้นที่รับผิดชอบ และกำหนดรูปแบบการส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุโดยการมีส่วนร่วมระหว่างหน่วยงานภาครัฐ ผู้นำชุมชน สร้างแบบจำลองพฤติกรรมของผู้สูงอายุ และการซักถามข้อมูล การรับฟัง การบรรยาย สรุปนโยบายที่นำไปปฏิบัติต่อผู้สูงอายุการจัดทำแผนโดยจะต้องมีความชัดเจนในการวิเคราะห์สถานการณ์ปัญหาสุขภาพในทุกด้านตลอดจนค้นพบสาเหตุของปัญหาด้านสุขภาพผู้สูงอายุ ข้อมูลตามตัวชี้วัดที่บ่งบอกถึงการนำนโยบายไปปฏิบัติ เพื่อเกิดความสอดคล้องกับนโยบายทางการพัฒนาพฤติกรรมดูแลสุขภาพตนเองของผู้สูงอายุวิกฤตโควิด-19

คำสำคัญ : พฤติกรรม; การดูแลสุขภาพ; ผู้สูงอายุ; โควิด-19

ABSTRACT

The objectives of the research article were 1) to study the self-care behavior of the elderly during the COVID-19 crisis, 2) to study the factors influencing self-care behaviors of the elderly during the Covid-19, 3) to study the guidelines for developing self-care behaviors of the elderly during the Covid-19 crisis of Wang Sam Mo district Udon Thani Province. The samples used in this research were people and government officials in Wang Sam Mo District Udon Thani Province, a total of 397 people. The target groups used in the research were: Information contributors from public sector informants Group of information providers from government officials, consisting of 10 people. The research tools were questionnaires and interview form. The statistics used in the data analysis were frequency, percentage, multiple regression analysis using hierarchical variable selection method.

The results of this study found that: 1. Self-care behaviors of the elderly during the Covid-19 crisis in Wang Sam Mo district Udon Thani Province, dependent variables in all aspects found that self-care behaviors of the elderly during the COVID-19 crisis were at a moderate level. 2. Weight value, importance of factor variables influencing self-care behaviors of elderly people in the Covid-19 crisis in Wang Sam Mo district Udon Thani Province In terms of policy assessment of self-health care behaviors of the elderly, it was found that the local roles, Government support, Community participation aspect. The predictor coefficients in raw scores (b) were .420, .275 and .040, respectively. 3. Guidelines for developing self-care behaviors of the elderly during the Covid-19 crisis of Wang Sam Mo

district Udon Thani Province, Should establish rules for developing guidelines for quality health services. Elderly health care Promote, support and develop health care behaviors and networks of partners Personal health care for the elderly in the area of responsibility and to determine the model of health promotion of the elderly through participation among government agencies, community leaders, modeling the behavior of the elderly and inquiring information and listening Briefing of policies that apply to the elderly, making plans that must be clear in the situation analysis Health problems in all areas As well as discovering the cause of the elderly health problems Information based on indicators that indicate the implementation of the policy In order to be consistent with the development policy Elderly self-care behavior of COVID-19.

Keywords : Control; Healthcare; Patient; COVID-19

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

การส่งเสริมคุณภาพชีวิตทั้งด้านพฤติกรรมร่างกายและจิตใจ ซึ่งหมายรวมถึงสภาพแวดล้อมระดับพฤติกรรม การดูแลสุขภาพให้กับผู้สูงอายุ การจัดบริการให้สังคมและการจัดการความช่วยเหลือสำหรับสาธารณะ การให้ความคุ้มครองทางสังคม การบรรเทาภัยพิบัติ บริการที่ภาครัฐจัดสรรให้แก่ประชาชนโดยครอบคลุมถึงวงจรชีวิต ซึ่งรวมถึงเกิด แก่ เจ็บ ตาย นอกจากนี้ยังดูแลและทั้งพฤติกรรม การให้ความช่วยเหลือแก่ผู้สูงอายุที่มีรากฐานการพัฒนา ค่านิยมเกี่ยวกับสวัสดิการต่างๆ ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นประเด็นที่ตกลึกในระบบพฤติกรรม การดูแลสุขภาพทางสังคม ซึ่งช่วยให้สถาบันทางสังคมจะต้องดูแลผู้สูงอายุในประเทศไทยบริบทของสังคมและวัฒนธรรม ยังรวมถึงการจัดการเรื่องการกินที่อยู่ภายใต้ความหลากหลายทางสังคมและวัฒนธรรมหรือพหุนิยมทางสังคมวัฒนธรรมมีหลอมรวมเรียนรู้ด้วยกันในระดับชุมชนและท้องถิ่นในประเทศไทย โดยมีการส่งเสริมสร้างพฤติกรรมให้กับผู้สูงอายุให้มีความช่วยเหลือแก่ผู้สูงอายุ ซึ่งเป็นค่านิยมพื้นฐานของระบบของพฤติกรรม การดูแลสุขภาพ (ศศิพัฒน์ ยอดเพชร, 2550 : 25-34)

พฤติกรรม การดูแลสุขภาพเป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องโดยตรงต่อการป้องกันและแก้ไขปัญหาของผู้สูงอายุในการพัฒนาทรัพยากรบุคคลและคุณภาพชีวิตตามเป้าหมายที่สังคมกำหนดโดยการกระตุ้นให้ผู้สูงอายุมีการปรับปรุงแก้ไขในส่วนที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ เพื่อนำไปสู่กระบวนการสังคมอุดมคติ และเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับคนทุกคนในสังคมตั้งแต่แรกเกิดจนกระทั่งตาย แต่ถ้าครอบครัวใดไม่สามารถทำหน้าที่ป้องกันได้ระบบการส่งเสริมเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม การดูแลสุขภาพ

สุขภาพของผู้สูงอายุไม่ได้ผลเท่าที่ควร การสนับสนุนทางสังคมนั้นเป็นปัจจัยที่ดีต่อการส่งเสริมพฤติกรรม การดูแลสุขภาพผู้สูงอายุเป็นอย่างดีรองลงมา คือ ระบบเครือญาติ ระบบเพื่อนบ้าน และระบบชุมชน รัฐบาลได้ให้ความสำคัญของการเตรียมความพร้อมของผู้สูงอายุเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตและการมีงานหรือ กิจกรรมที่เหมาะสม เพื่อสร้างสรรค์และไม่ก่อภาระต่อสังคมในอนาคต โดยจัดเตรียมระบบการดูแลในบ้าน สถานพักฟื้นและโรงพยาบาลที่เป็นความร่วมมือของภาครัฐ ภาคเอกชน ชุมชนและครอบครัว รวมทั้ง พัฒนาระบบรองรับการเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ ให้มีสภาพความเป็นอยู่ที่ดีได้อย่าง งานสวัสดิการสังคมจึง ขึ้นอยู่กับระบบการเมืองการปกครอง ระบบเศรษฐกิจและรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ได้กำหนดสิทธิประชาชนเพื่อความมั่นคงของมนุษย์ไว้หลายประการ เช่น สิทธิเด็กและเยาวชน สิทธิสตรีและบุคคลในครอบครัว สิทธิผู้สูงอายุ สิทธิคนพิการและบุคคลวิกลจริต สิทธิผู้อยู่อาศัยในสภาวะ ยากลำบาก อยากรู้ที่อยู่อาศัย สิทธิผู้บริโภค สิทธิการรวมตัวของประชาชน สิทธิชุมชน ชุมชนท้องถิ่น หรือชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิม และกำหนดให้ประชาชนกลุ่มเป้าหมายสามารถใช้สิทธิผ่านช่องทางต่างๆ เพื่อให้หน่วยงานของรัฐรับรองคุ้มครองการเข้าถึงและการใช้ประโยชน์จากสิทธิดังกล่าว (ระพีพรรณ คำหอม, 2554, 195)

สถานการณ์ปัจจุบันสิ่งที่เป็นปัญหาหลักที่คนไทยมีผลกระทบเป็นอย่างมากนั้น คือปัญหาของ การระบาดของโรคโควิด-19 ที่ทำให้คนไทยจะต้องตระหนกอย่างยิ่งเกี่ยวกับปัญหาทางสุขภาพ ยิ่งผู้สูงอายุ และมีโรคแทรกซ้อนจำเป็นอย่างมากที่จะต้องดูแลสุขภาพและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในหลายด้าน เพื่อลด ปัญหาการตายและการอยู่ร่วมกับคนในสังคมอย่างไม่เป็นภาระของบุตรหลานภายในสถาบันครอบครัว หรือชุมชน ผู้สูงอายุในฐานะที่เป็นกลุ่มคนที่ยังไม่มีความมั่นคงในการดำรงชีพเพียงพอ เป็นต้นจากสถิติการ ระบาดของโควิด-19 ในระลอกที่ 3 ถือว่าร้ายแรงที่สุดทุกจังหวัดมีความหวาดกลัวและตระหนกถึงภัยแก่ชีวิต จังหวัดอุดรธานี จึงมีมาตรการที่จะระงับยับยั้งปัญหาอย่างเร่งด่วน ทั้งยังได้มีการออกตรวจเชิงรุกกลุ่ม เสี่ยงหวัดุมการแพร่ระบาดให้ได้ ทั้งเก็บกวาดกลุ่มผู้ที่เดินทางมาจากพื้นที่เสี่ยง ต้องได้รับการตรวจหาเชื้อ และมีการกักตัว 14 วัน มีประวัติสัมผัสผู้ติดเชื้อภายในครอบครัวและประเมินภาวะสุขภาพผู้สูงอายุแบบ องค์กรรวม ครอบคลุมทุกพื้นที่และมีการจัดทำโปรแกรม Aging survey เพื่อศึยข้อมูลสนับสนุนให้แก่สถาน บริการทุกแห่ง แบ่งช่วงอายุผู้สูงอายุ ในเขตอำเภอวังสามหมอ จังหวัดอุดรธานี มีผู้สูงอายุทั้งหมด 212,812 คน จำนวนผู้สูงอายุได้รับการคัดกรองทั้งสิ้นจำนวน 154,119 คนคิดเป็นร้อยละ 72 อายุ 60-69 ปี 94,453 คน ร้อยละ 61 อายุ 70-79 ปี 43,737 คน ร้อยละ 28 อายุ 80 ปี 15,929 คนขึ้นไปร้อยละ 10 แบ่งกลุ่มผู้สูงอายุ ตามความสามารถในการดำเนินชีวิตประจำวันได้ 3 กลุ่มดังนี้ กลุ่มที่ 1 จำนวน 129,952 คน คิดเป็นร้อยละ 84 .32 กลุ่ม 2 จำนวน 22,280 คนคิดเป็นร้อยละ 14 .46 กลุ่ม 3 จำนวน 1,887 คน คิดเป็นร้อยละ 1.22

ดังนั้น การดำเนินงานด้านพฤติกรรมดูแลสุขภาพตนเองของผู้สูงอายุวิกฤตโควิด-19 จึงมีความสำคัญและความจำเป็นอย่างยิ่งที่ทุกฝ่ายจะต้องร่วมมือกันอย่างจริงจังทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อให้ผู้สูงอายุมีสุขภาพพลานามัยที่สมบูรณ์ทั้งด้านร่างกาย ด้านจิตใจ อารมณ์และสังคมสามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีคุณค่า มีความสุขและได้รับความคุ้มครองจากสังคม จากเหตุผลดังกล่าวซึ่งผู้ศึกษาสนใจที่จะศึกษาพฤติกรรมดูแลสุขภาพตนเองของผู้สูงอายุวิกฤตโควิด-19 ในเขตอำเภอวังสามหมอ จังหวัดอุดรธานี ว่าแต่ละองค์กรมีพฤติกรรมดูแลสุขภาพตนเองของผู้สูงอายุวิกฤตโควิด-19 อย่างไร มีปัจจัยอะไรอะไรบ้างในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมดูแลสุขภาพตนเองของผู้สูงอายุวิกฤตโควิด-19 อย่างไร มีแนวทางการพัฒนาพฤติกรรมดูแลสุขภาพตนเองของผู้สูงอายุวิกฤตโควิด-19 อย่างไร ตรงตามความต้องการของผู้สูงอายุหรือไม่ โดยผลการศึกษานี้สามารถไปปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานพฤติกรรมดูแลสุขภาพตนเองของผู้สูงอายุวิกฤตโควิด-19 ในเขตอำเภอวังสามหมอ จังหวัดอุดรธานี ซึ่งเป็นข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อแนวทางการดำเนินพฤติกรรมดูแลสุขภาพตนเองของผู้สูงอายุวิกฤตโควิด-19 ในเขตจังหวัดอุดรธานี ต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 2.1 เพื่อศึกษาพฤติกรรมดูแลสุขภาพตนเองของผู้สูงอายุวิกฤตโควิด-19 ในเขตอำเภอวังสามหมอ จังหวัดอุดรธานี
- 2.2 เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมดูแลสุขภาพตนเองของผู้สูงอายุวิกฤตโควิด-19 ในเขตอำเภอวังสามหมอ จังหวัดอุดรธานี
- 2.3 เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาพฤติกรรมดูแลสุขภาพตนเองของผู้สูงอายุวิกฤตโควิด-19 ในเขตอำเภอวังสามหมอ จังหวัดอุดรธานี

3. ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

- 3.1 ได้ทราบระดับพฤติกรรมดูแลสุขภาพตนเองของผู้สูงอายุวิกฤตโควิด-19 ในเขตอำเภอวังสามหมอ จังหวัดอุดรธานี
- 3.2 ได้ทราบปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมดูแลสุขภาพตนเองของผู้สูงอายุวิกฤตโควิด-19 ในเขตอำเภอวังสามหมอ จังหวัดอุดรธานี
- 3.3 ได้แนวทางการพัฒนาพฤติกรรมดูแลสุขภาพตนเองของผู้สูงอายุวิกฤตโควิด-19 ในเขตอำเภอวังสามหมอ จังหวัดอุดรธานี

4. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงผสมผสาน โดยใช้วิจัยเชิงปริมาณและวิธีวิจัยเชิงคุณภาพและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาสรุปให้เห็นถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการดูแลสุขภาพตนเองของผู้สูงอายุวิกฤตโควิด-19 ในเขตอำเภอวังสามหมอ จังหวัดอุดรธานี ก่อนที่จะนำผลการวิเคราะห์ที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญรวมถึงผู้แทนหน่วยงานท้องถิ่น และผู้นำชุมชน แล้วเอาผลสรุปมาวิเคราะห์สังเคราะห์เป็นแนวทางการพัฒนาพฤติกรรมดูแลสุขภาพตนเองของผู้สูงอายุวิกฤตโควิด-19 ในเขตอำเภอวังสามหมอ จังหวัดอุดรธานี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ประชาชนและข้าราชการในเขตอำเภอวังสามหมอ จังหวัดอุดรธานี ประกอบด้วย ตำบลหนองกุงทับม้า ตำบลหนองหญ้าไซ ตำบลบะยาว ตำบลผาสุก ตำบลคำโคกสูง ตำบลวังสามหมอ จำนวน 397 คน ใช้การคำนวณหาจำนวนกลุ่มตัวอย่างตามสูตรทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane) (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2542 : 157) และกลุ่มผู้ให้ข้อมูลจากเจ้าหน้าที่รัฐที่ใช้ในการสัมภาษณ์เชิงลึกเพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาพฤติกรรมดูแลสุขภาพตนเองของผู้สูงอายุวิกฤตโควิด-19 ในเขตอำเภอวังสามหมอ จังหวัดอุดรธานี จำนวน 10 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามมี 4 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมดูแลสุขภาพตนเองของผู้สูงอายุวิกฤตโควิด-19 ในเขตอำเภอวังสามหมอ จังหวัดอุดรธานี ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมดูแลสุขภาพตนเองของผู้สูงอายุวิกฤตโควิด-19 ในเขตอำเภอวังสามหมอ จังหวัดอุดรธานี ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาพฤติกรรมดูแลสุขภาพตนเองของผู้สูงอายุวิกฤตโควิด-19 ในเขตอำเภอวังสามหมอ จังหวัดอุดรธานี ค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์อัลฟาที่มีระดับความเชื่อมั่นตั้งแต่ .85 ขึ้นไป (สุวิมล ติรกานนท์, 2550 : 169) การเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้นำหนังสือขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล นำเสนอนายกองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นแต่ละแห่งในเขตจังหวัดอุดรธานี เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาและเก็บแบบสอบถามจากประชากรกลุ่มตัวอย่างตามที่กำหนด และแบบสัมภาษณ์เชิงลึกประเด็นการสัมภาษณ์ ประกอบด้วย 3 ด้าน ได้แก่ 1)ด้านการมีส่วนร่วมในพฤติกรรมดูแลสุขภาพตนเองของผู้สูงอายุ 2)ด้านการนำนโยบายพฤติกรรมดูแลสุขภาพตนเองของผู้สูงอายุไปปฏิบัติ 3)ด้านการประเมินนโยบายพฤติกรรมดูแลสุขภาพตนเองของผู้สูงอายุการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือตรวจสอบความเที่ยงตรงโดยผู้เชี่ยวชาญพิจารณา สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณโดยใช้วิธีการคัดเลือกตัวแปรแบบเป็นลำดับขั้น ส่วนข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยใช้การสรุปความ การตีความ และนำเสนอข้อมูลโดยการพรรณนาวิเคราะห์

5. ผลการวิจัย

5.1 ผลการศึกษาพฤติกรรมดูแลสุขภาพตนเองของผู้สูงอายุวิกฤตโควิด-19 ในเขตอำเภอวังสามหมอ จังหวัดอุดรธานี

ตารางที่ 1 พฤติกรรมการดูแลสุขภาพตนเองของผู้สูงอายุวิกฤตโควิด-19 ในเขตอำเภอวังสามหมอ จังหวัดอุดรธานี ตัวแปรตามโดยรวมทุกด้าน

พฤติกรรมดูแลสุขภาพตนเองของผู้สูงอายุ วิกฤตโควิด-19	ระดับการปฏิบัติ		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1) ด้านการกำหนดนโยบายพฤติกรรมดูแลสุขภาพตนเองของผู้สูงอายุ	3.08	0.17	ปานกลาง
2) ด้านการนำนโยบายพฤติกรรมดูแลสุขภาพตนเองของผู้สูงอายุไปปฏิบัติ	3.01	0.68	ปานกลาง
3) ด้านการประเมินนโยบายพฤติกรรมดูแลสุขภาพตนเองของผู้สูงอายุ	3.11	0.37	ปานกลาง
รวม	3.06	0.37	ปานกลาง

จากตารางที่ 1 พบว่า พฤติกรรมการดูแลสุขภาพตนเองของผู้สูงอายุวิกฤตโควิด-19 ในเขตอำเภอวังสามหมอ จังหวัดอุดรธานี ตัวแปรตาม โดยรวมทุกด้าน พบว่าพฤติกรรมการดูแลสุขภาพตนเองของผู้สูงอายุวิกฤตโควิด-19 อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.06$ S.D.=0.37) โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านการประเมินนโยบายพฤติกรรมดูแลสุขภาพตนเองของผู้สูงอายุอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.11$ S.D.=0.37) ด้านการกำหนดนโยบายพฤติกรรมดูแลสุขภาพตนเองของผู้สูงอายุอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.08$ S.D.=0.17) และด้านการนำนโยบายพฤติกรรมดูแลสุขภาพตนเองของผู้สูงอายุไปปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.01$ S.D.=0.68) ตามลำดับ

5.2 ผลการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการดูแลสุขภาพตนเองของผู้สูงอายุวิกฤตโควิด-19 ในเขตอำเภอวังสามหมอ จังหวัดอุดรธานี

ตารางที่ 2 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการดูแลสุขภาพตนเองของผู้สูงอายุวิกฤตโควิด-19 ในเขตอำเภอวังสามหมอ จังหวัดอุดรธานี

ลำดับตัวแปร ที่ได้รับการคัดเลือก	B	S.E.	Beta	t	P- value	Collinearity Statistics	
						Tolerance	VIF
ค่าคงที่	.887	.050		17.716	.000*	.788	.985
1)ด้านกรมีส่วนร่วมของ ชุมชน(X_1)	.040	.007	.035	5.915	.000*	.027	.053
2)ด้านความช่วยเหลือจาก ภาคีเครือข่าย(X_2)	.005	.016	.003	.308	.758	-.027	.037

ลำดับตัวแปร ที่ได้รับการคัดเลือก	B	S.E.	Beta	t	P- value	Collinearity Statistics	
						Tolerance	VIF
3)ด้านการสนับสนุนจาก ภาครัฐ(X ₃)	.275	.008	.537	32.585	.000*	.259	.292
4)ด้านบทบาทท้องถิ่น(X ₄)	.420	.012	.508	34.512	.000*	.396	.444
5)ด้านบทบาทของ สาธารณสุข(X ₅)	-.004	.003	-.007	-1.271	.204	-.010	.002

$$SE_{est} = \pm 0.03946$$

$$R = .995; R^2 = .989; \text{Adj. } R^2 = .989; F = 7237.189; p\text{-value} = 0.01$$

จากตารางที่ 2 พบว่า เมื่อพิจารณาค่าน้ำหนักความสำคัญของตัวแปรปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการดูแลสุขภาพตนเองของผู้สูงอายุวิกฤตโควิด-19 ในเขตอำเภอวังสามหมอ จังหวัดอุดรธานี โดยรวมทุกด้าน พบว่า ด้านบทบาทท้องถิ่น X₄ ด้านการสนับสนุนจากภาครัฐ X₃ ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน X₁ มีค่าสัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์ในคะแนนดิบ (b) เท่ากับ 0.420, .275 และ 0.040 ตามลำดับ

5.3 แนวทางการพัฒนาพฤติกรรมการดูแลสุขภาพตนเองของผู้สูงอายุวิกฤตโควิด-19 ในเขตอำเภอวังสามหมอ จังหวัดอุดรธานี พบว่า ควรกำหนดกฎเกณฑ์การพัฒนาแนวทางการบริการสุขภาพที่มีคุณภาพการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุส่งเสริมสนับสนุนและพัฒนาพฤติกรรมการดูแลสุขภาพและเครือข่ายภาคีการดูแลสุขภาพตนเองผู้สูงอายุในพื้นที่รับผิดชอบ และกำหนดรูปแบบการส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุโดยการมีส่วนร่วมระหว่างหน่วยงานภาครัฐ ผู้นำชุมชน สร้างแบบจำลองพฤติกรรมของผู้สูงอายุ และการซักถามข้อมูล การรับฟัง การบรรยาย สรุปรายนโยบายที่นำไปปฏิบัติต่อผู้สูงอายุการจัดทำแผนโดยจะต้องมีความชัดเจนในการวิเคราะห์สถานการณ์ปัญหาสุขภาพในทุกด้านตลอดจนค้นพบสาเหตุของปัญหาด้านสุขภาพผู้สูงอายุ ข้อมูลตามตัวชี้วัดที่บ่งบอกถึงการนำนโยบายไปปฏิบัติ เพื่อเกิดความสอดคล้องกับนโยบายการพัฒนาพฤติกรรมการดูแลสุขภาพตนเองของผู้สูงอายุวิกฤตโควิด-19

6. อภิปรายผลการวิจัย

6.1 จากผลการศึกษาพฤติกรรมการดูแลสุขภาพตนเองของผู้สูงอายุวิกฤตโควิด-19 ในเขตอำเภอวังสามหมอ จังหวัดอุดรธานี ตัวแปรตาม โดยรวมทุกด้าน พบว่าพฤติกรรมการดูแลสุขภาพตนเองของผู้สูงอายุวิกฤตโควิด-19 อยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านการประเมินนโยบายพฤติกรรมการดูแลสุขภาพตนเองของผู้สูงอายุอยู่ในระดับปานกลาง ด้านการกำหนด

นโยบายพฤติกรรมดูแลสุขภาพตนเองของผู้สูงอายุอยู่ในระดับปานกลาง และด้านการนํานโยบายพฤติกรรมดูแลสุขภาพตนเองของผู้สูงอายุไปปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กัลยา มั่นล้วน, วิภาดา กาญจนสิทธิ์, นิภา สุทธิพันธ์(2562 : 889) ที่ได้ศึกษาพฤติกรรมสุขภาพของผู้สูงอายุในเขตโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านหนองโพรง อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมสุขภาพด้านการรับประทานอาหารอยู่ในระดับปานกลาง พฤติกรรมสุขภาพด้านการออกกำลังกายอยู่ในระดับปานกลาง พฤติกรรมสุขภาพด้านการจัดการความเครียดอยู่ในระดับปานกลาง พฤติกรรมสุขภาพด้านการปฏิบัติตนในภาวะเจ็บป่วยอยู่ในระดับปานกลาง และพฤติกรรมสุขภาพโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างข้อมูลส่วนบุคคลกับพฤติกรรมสุขภาพ พบว่า สถานภาพที่แตกต่างกัน มีพฤติกรรมสุขภาพด้านการปฏิบัติตนในภาวะเจ็บป่วย และพฤติกรรมสุขภาพโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 การศึกษาที่แตกต่างกันมีพฤติกรรมสุขภาพด้านการออกกำลังกายและพฤติกรรมสุขภาพด้านการปฏิบัติตนในภาวะเจ็บป่วยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 และรายได้ที่แตกต่างกัน มีพฤติกรรมสุขภาพด้านการจัดการความเครียดแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

6.2 จากผลการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมดูแลสุขภาพตนเองของผู้สูงอายุวิกฤตโควิด-19 ในเขตอำเภอสว่างสามหมอก จังหวัดอุดรธานี คำนํ้าหนักความสำคัญของตัวแปรปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมดูแลสุขภาพตนเองของผู้สูงอายุวิกฤตโควิด-19 โดยรวมทุกด้าน ได้แก่ ด้านบทบาทท้องถิ่น(X_4) ด้านการสนับสนุนจากภาครัฐ(X_3) ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน(X_1) มีค่าสัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์ในคะแนนดิบ (b) เท่ากับ .420, .275 และ .040 ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทรรตณีย์ โกศยทิพย์ (2552) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมสุขภาพและภาวะสุขภาพในผู้สูงอายุ ในอำเภอด่านลานหอย จังหวัดสุโขทัย ผลการศึกษาพบว่าพฤติกรรมสุขภาพของผู้สูงอายุมีคะแนนในระดับต่ำ

6.3 จากผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาพฤติกรรมดูแลสุขภาพตนเองของผู้สูงอายุวิกฤตโควิด-19 ในเขตอำเภอสว่างสามหมอก จังหวัดอุดรธานี ควรกำหนดกฎเกณฑ์การพัฒนาแนวทางการบริการสุขภาพที่มีคุณภาพการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุส่งเสริมสนับสนุนและพัฒนาพฤติกรรมดูแลสุขภาพและเครือข่ายภาคี การดูแลสุขภาพตนเองผู้สูงอายุในพื้นที่รับผิดชอบ และกำหนดรูปแบบการส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุโดยการมีส่วนร่วมระหว่างหน่วยงานภาครัฐ ผู้นำชุมชน สร้างแบบจำลองพฤติกรรมของผู้สูงอายุ และการซักถามข้อมูล การรับฟัง การบรรยาย สรุปนโยบายที่นำไปปฏิบัติต่อผู้สูงอายุการจัดทำแผนโดยจะต้องมีความชัดเจนในการวิเคราะห์สถานการณ์ปัญหาสุขภาพในทุกด้านตลอดจนค้นพบสาเหตุของปัญหาด้านสุขภาพผู้สูงอายุ ข้อมูลตามตัวชี้วัดที่บ่งบอกถึงการนํานโยบายไปปฏิบัติ เพื่อเกิดผลสอดคล้องกับนโยบายการพัฒนาพฤติกรรมดูแลสุขภาพตนเองของผู้สูงอายุวิกฤตโควิด-19 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พูลศักดิ์ พุ่มวิเศษ (2558) ที่ได้ศึกษาพฤติกรรมดูแลสุขภาพตนเองของ

ผู้สูงอายุ จังหวัดนนทบุรี ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมการดูแลสุขภาพตนเองของผู้สูงอายุ จังหวัดนนทบุรี ด้านปัจจัยนำ ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับการดูแลสุขภาพตนเองโดยรวมอยู่ในระดับดี เจตคติเกี่ยวกับพฤติกรรมการดูแลสุขภาพตนเอง โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ด้านปัจจัยเอื้อ ได้แก่ การเข้าถึงสถานบริการสุขภาพ การได้รับคำแนะนำทางสุขภาพ และการตรวจรักษาที่เหมาะสมอยู่ในระดับดี

7. ข้อเสนอแนะ

7.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

7.1.1 ควรที่จะต้องยึดหลักการให้ความรู้ความเข้าใจในพฤติกรรมการดูแลสุขภาพตนเองของผู้สูงอายุอย่างจริงจัง สร้างจิตสำนึกให้กับตัวเองและเป็นตัวอย่างให้กับบุคคลอื่นตระหนักถึงภาระความรับผิดชอบต่อหน้าที่ของตนที่ได้รับมอบหมาย เพื่อสร้างความใกล้ชิดกับผู้สูงอายุอย่างมีประสิทธิภาพ

7.1.2 ควรสร้างความร่วมมือประสานงานกับทุกๆ ฝ่าย โดยมีการยึดถือหลักการมีส่วนร่วม และไม่เลือกความสำคัญของบุคลากรสายงานใดสายงานหนึ่ง และตระหนักอยู่เสมอว่าทุกคนมีสิทธิเท่าเทียมกัน ไม่เลือกปฏิบัติในการส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุในบริบทต่างๆ อย่างมีประสิทธิภาพ

7.1.3 หน่วยงานภาครัฐและผู้บริหารหรือบุคลากรควรกำหนดนโยบาย มีแบบแผนในการพัฒนาพฤติกรรมผู้สูงอายุอย่างชัดเจน ซึ่งนำเอาการมีส่วนร่วมไปปฏิบัติหน้าที่ได้ตามความเหมาะสมอย่างเป็นรูปธรรม

7.2 ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ปฏิบัติ

7.2.1 ควรรณรงค์ให้บุคลากรเจ้าหน้าที่เกี่ยวข้องนำนโยบายพฤติกรรมการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุในวิกฤตโควิด-19 ไปปฏิบัติภายในชุมชนอย่างจริงจัง และปลูกฝังจิตสำนึกให้บุคลากรเจ้าหน้าที่มีความรับผิดชอบต่อผู้สูงอายุ

7.2.2 ผู้บริหารควรกำหนดพฤติกรรมการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุเป็นนโยบายในการปฏิบัติ โดยมีแบบแผนอย่างชัดเจนเป็นกฎ ระเบียบ ข้อปฏิบัติ และสามารถนำไปปรับใช้ได้อย่างเป็นรูปธรรม

7.3 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

7.3.1 ควรศึกษาปัจจัยเชิงลึกโดยการลงสัมภาษณ์ถึงกระบวนการ รูปแบบ วิธีการดำเนินการในการพฤติกรรมการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุไปปรับใช้ในจังหวัดอย่างเป็นรูปธรรมและชัดเจน

7.3.2 ในส่วนของกรวิจัยครั้งต่อไป หลังจากที่ได้มีการดำเนินการแก้ไขตามข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเกี่ยวกับการใช้พฤติกรรมการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุ ได้อย่างมีประสิทธิภาพและครอบคลุมในพฤติกรรมที่มีความสำคัญต่อผู้สูงอายุ

8. บรรณานุกรม

กัลยา มั่นล้วน, วิภาดา กาญจนสิทธิ์, นิภา สุทธิพันธ์. (2562). **พฤติกรรมสุขภาพของผู้สูงอายุในเขต
โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านหนองโพรง อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์**. การประชุม
วิชาการระดับชาติ วิทยาลัยนครราชสีมา ครั้งที่ 6 ประจำปี พ.ศ. 2562. วันที่ 30 มีนาคม 2562.
889-897.

กัลยา วาณิชย์บัญชา. (2542). **การวิเคราะห์สถิติ : สถิติเพื่อการตัดสินใจ**. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
แห่งจุฬาลงกรณ์วิทยาลัย.

ทรงศณีย์ โกศัยทิพย์. (2552). **ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมสุขภาพและภาวะสุขภาพในผู้สูงอายุใน
อำเภอตำบลลานหอย จังหวัดสุโขทัย**. การศึกษาค้นคว้าอิสระสาขารัฐศาสตร์มหาบัณฑิต
สาขาวิชาสาธารณสุขศาสตร์. คณะสาธารณสุขศาสตร์ : มหาวิทยาลัยนเรศวร.

พูลศักดิ์ พุ่มวิเศษ. (2558). **พฤติกรรมการดูแลสุขภาพตนเองของผู้สูงอายุ จังหวัดนนทบุรี**. **วารสารการส่งเสริม
สุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อม**. 38(2). 25-34.

ระพีพรรณ คำหอม. (2554). **สวัสดิการสังคมกับสังคมไทย เอกสารประกอบการสอน วิชาแนวคิดและ
ทฤษฎีปฏิบัติงานสวัสดิการสังคม**. คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ศศิพัฒน์ ยอดเพชร. (2550). **การเตรียมการเข้าสู่วัยสูงอายุที่มีศักยภาพของบุคลากรกระทรวงพัฒนาสังคม
และความมั่นคงของมนุษย์**. **วารสารพฒนาวิทยาและเวชศาสตร์ผู้สูงอายุ**. 8(4). 25-34.

สุวิมล ติรกานันท์. (2550). **ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์: แนวทางปฏิบัติ**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่ง
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.